datuojama XVI a. pabaiga. Sklypo PR kampe tirtoje duobėje 67 atidengtos XIX a. II puse datuojamo mūrinio pastato pamatinių dalių liekanos.

Labdarių St. 6

In 2016, a field survey and excavation were conducted on the plot at Labdarių St. 6. The 597 m^2 planned for development were completely excavated. Two horizons up to 2 m thick were recorded during the investigation: a cultural layer dating to the first half of the 17th–20th century with storage pits dug up to 3.5 m into the natural soil and 20th-century underground utility line trenches. The upper horizon dates to the 19th–20th centuries (Fig. 2), the lower to the first half of the 17th–18th centuries. The earliest cultural layer discovered on the plot dates to the first half of the 17th century, but it has not survived or did not form in just the S part of the plot. The jumbled remains of a mid-17th-century stove were found in the E part of the plot (Fig. 1). The earliest structures: storage pits dating to the 16th century, were discovered and excavated during the investigation (Fig. 3).

Justina Stankevičiūtė

Labdarių gatvė 8A

2016 m. rugsėjo – 2017 m. kovo mėnesiais Labdarių g. 8A sklype (Vilniaus miestas), kuriame statomas gyvenamasis daugiabutis namas, ir jo aplinkoje atlikti tyrimai. Jie vyko dviem etapais. Pirmiausia rugsėjo mėnesį atlikti žvalgomieji tyrimai – ištirti 5 šurfai, kurių bendras plotas siekė 16 m^2. Antrojo etapo metu vykdyti detalieji tyrimai ir žvalgymai – sklypo ribose ištirtas 1023 m^2 dydžio plotas, o už jo

2 pav. Sklypo P dalyje atidengtos mūro liekanos iš Š. J. Stankevičiūtės nuotr.

Fig. 2. The remains of a masonry wall discovered in the S part of the plot, as seen from the N.

0 5 cm

1 pav. Plote 2 ūkinėje duobėje rastas puodas. J. Stankevičiūtės nuotr.

Fig. 1. A pot discovered in a storage pit in area 2.

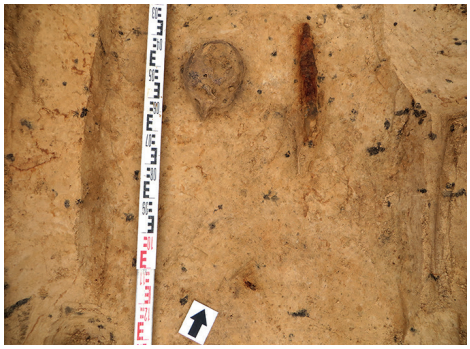

3 pav. Kapo 1 vaizdas iš viršaus. J. Stankevičiūtės nuotr.

Fig. 3. The view of burial 1, as seen from above.

ribų elektros kabelių klojimo vietose detaliai ištirtas 49,5 m^2 plotas, žvalgytas – 24,35 m^2. Vandentiekio tvarkymo vietose žvalgytas 9,6 m^2 dydžio plotas.

Žvalgomųjų tyrimų metu nustatyta, jog didžiojoje sklypo dalyje iki įžemio glūdi nuo 1,3 m iki 3,25 m ir storesni piltiniai XX a. sluoksniai, suformuoti tiesiant požeminius inžinerinius tinklus ir statant požeminę slėptuvę. Kai kur (šurfas 2) piltiniuose sluoksniuose aptikta pavienių XVII a. radinių. Sklypo P dalyje po XX a. sluoksniais nuo 1,2–1,3 m gylio aptiktas 20–80 cm storio XVII a. kultūrinis sluoksnis. Šioje vietoje nuo 1,3 m rasta XVII a. mūrinio užstatymo liekanų.

2016 m. gruodžio – 2017 m. kovo mėnesiais sklype vykdyti detalieji tyrimai. Centrinėje dalyje apie 580 m^2 dydžio plote po 2–4,5 m storio piltiniais XX a. sluoksniais pasiektas įžemis – geltonas smėlis. Likusioje (443 m^2 dydžio) sklypo dalyje, jo pakraščiuose, po XIX–XX a. sluoksniais, kurie buvo 0,8–1,5 m storio, tirtas iki 50 cm storio XVII a. kultūrinis sluoksnis. Jis stipriai suardytas vėlesnių perkasimų, kai kur visiškai neišlikęs. Ankstyvesnis kultūrinis sluoksnis sklype ir jo aplinkoje nesusiformavęs, tačiau XVI a. būdingų radinių (1 pav.) aptikta įžemyje įgilintose ūkinėse duobėse.

Sklypo P dalyje 1,2–1,45 m gylyje atidengtos *mūro* liekanos (2 pav.). Tai dalis buvusio pastato, orientuoto P–Š kryptimi, pamatų liekanų, datuojamų XVII a. Tyrimų metu atidengtos Š sienos pamatų liekanos bei R ir V sienų pamatų dalys. Pastatas tęsėsi už tyrimų ploto P ribos. Jis buvęs apie 5,25 m pločio, į tyrimų plotą pateko 1,4 m ilgio dalis. Viduje pastatas 4,25 m pločio. Sienos mūrytos iš rausvų 29–31x14–16x5,5–7 cm dydžio plytų su išilginėmis braukomis ir iki 50x40x40 cm dydžio neskaldytų akmenų, rištų molio skiediniu. Sienos 50 cm storio, išlikusios iki 0,6–1,4 m aukščio. Prasčiausiai išlikusi V siena, jos išorinė dalis apgriauta tiesiant šiluminę trasą ir nuotekas. Mūro aplinkoje vertingo kultūrinio sluoksnio neišlikę, po piltiniais XX a. II pusės sluoksniais ties H_{abs} 101,25–101,40 m altitude pasiektas įžemis – geltonas smėlis. Įėjimas į pastatą buvęs iš Š pusės – slenkstis atidengtas H_{abs} 101,28 m aukštyje. Pats įėjimas buvęs 1,05 m pločio. Būtent prieš įėjimą atidengtas akmenų grindinio fragmentas. Pastarasis buvo 1,4x0,6 m dydžio, sukrautas iš neskaldytų 15x10x10–40x35x35 cm dydžio akmenų, dar buvo panau-

dota ir viena plyta bei girnų akmens dalis.

Sklypo PV dalyje po XVI a. datuojamomis ūkinėmis duobėmis rastas dalinai suardytas griautinis palaidojimas (3 pav.). *Kapo 1* kontūras išryškėjo po duobėmis 6–7, ties duobe 5 kapas buvo visiškai sunaikintas, aptikti tik keli iš savo pirminės vietos išjudinti kojų kaulai. Kapo duobė buvusi stačiakampio formos, 1,05 m pločio, išlikęs ilgis – 1,3 m. Duobė užpilta geltonu smėliu, įžemyje įgilinta iki 60 cm (arba 2 m nuo buvusio XXI a. pradžioje žemės paviršiaus), jos dugnas fiksuotas ties H_{abs} 101,18 m altitude. Mirusysis palaidotas aukštielninkas, kaulai beveik neišlikę – tik kaukolė, dalis kairiojo žastikaulio ir mentikaulio bei iš vietos išjudinti kojų kaulų fragmentai. Atlikus antropologinę analizę nustatyta, jog palaikai – daugiau kaip 40 metų amžiaus vyro. Mirusysis palaidotas galva į ŠR (apie 315° kampu), veidine dalimi kaukolė pasvirusi į dešinę (P kryptimi). Kaulai neišliko, todėl rankų ir kojų padėtis nenustatyta. Kape aptiktos dvi įkapės. Lygiagrečiai su mirusiojo kairiuoju žastikauliu atidengtas įmovinis ietigalis (4:1, 2 pav.), kurio įmovoje vis dar buvo išlikę medinio koto liekanų. Jis padėtas smaigaliu į ŠR. Maždaug juosmens srityje surastas neaiškios paskirties geležinio dirbinio fragmentas. Spėjama, jog tai diržo sagties dalis. Kape tiksliau leidžiančių datuoti radinių neaptikta. Plote 1 aptikta keletas su kapinynais siejamų radinių: vaikiška apyrankė storėjančiais galais ir vario lydinio grandinėlė (4:3, 4 pav.). Be to, 2016 m. gretimame Labdarių g. 6 sklype tyrimų metu paviršiniame XIX–XX a. sluoksnyje aptikta V a. datuojama tiksliau neidentifikuota Romos imperijos moneta. Kapo mėginys išsiųstas AMS radioaktyviosios anglies datavimui į *C14Chron*o laboratoriją Anglijoje. Buvo gauta data 1738 ± 27 BP [UBA– 34601], kurią kalibravus (2 sigma 95,4 % tikimybė) gautas 241–381 AD laikotarpis. Taigi, pagal ištirtą kapą ir aptiktus radinius galima manyti, jog Labdarių g. 8a sklypo PR pakraštyje yra buvęs III–VI a. kapinynas. Tikėtina, kad nesuardytų palaidojimų gali būti išlikę daugiau, jie turėtų būti į P ir PV nuo tirto sklypo.

Klojant elektros kabelius, sklypo aplinkoje vykdyti detalieji tyrimai ir žvalgymai. Detaliai ištirtas 49,5 m^2 plotas, žvalgytas – 24,35 m^2. Tiriant Labdarių g. 8 sklypo Š dalyje, dažniausiai iki projektinio gylio fiksuoti XIX–XX a., tačiau vietomis nuo 80 cm gylio tirtas pilko grunto sluoksnis, kuriame rasta XVII a. radinių. Tranšėjos V dalyje atidengtas mūrinio statinio fragmentas. Jis buvo 3 m ilgio ir iki 50 cm pločio, tęsėsi už tranšėjos Š pjūvio. Fragmentas

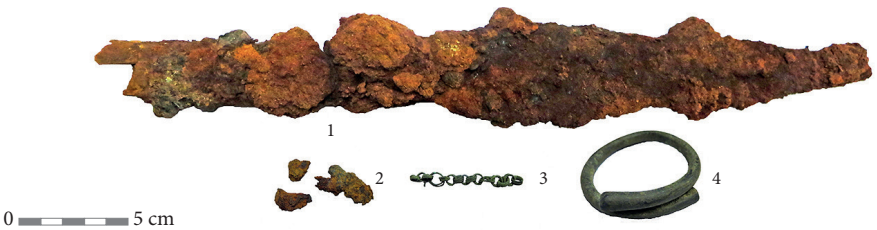

4 pav. III–VI a. kapų įkapės: 1, 2 – kapo 1 įkapės (1 – įmovinis ietigalis; 2 – diržo sagtis (?)); 3, 4 – įkapės iš suardytų kapų (3 – vario lydinio grandinėlė; 4 – vaikiška apyrankė storėjančiais galais). J. Stankevičiūtės nuotr.

Fig. 4. Grave goods from 3rd–6th-century burials: 1, 2 – grave goods from burial 1 (1 – a socketed spearhead; 2 – a belt buckle(?)); 3, 4 – grave goods from disturbed burials (3 – a small copper alloy chain; 4 – a child's bracelet and thickened terminals).

išlikęs per 2 plytų eiles, mūrytas iš raudonų 30x15x7 cm dydžio plytų su išilginėmis braukomis. Elektros kabeliai pakloti šalia mūro. Įžemis pasiektas tik tranšėjos V dalyje aplink aptiktą mūrą, kuris fiksuotas 75 cm gylyje.

Jonušo Radvilos skersgatvyje fiksuoti 1 m storio XIX–XX a. sluoksniai. Skersgatvio važiuojamojoje dalyje, kur gilintasi iki 1,2 m, 1–1,2 m gylyje fiksuotas pilko grunto sluoksnis, kuriame rasta XVII a. buitinės keramikos šukių.

Labdarių St. 8A

In September 2016–March 2017, an archaeological investigation was conducted on the plot at Labdarių St. 8a and in its vicinity. Five test pits (a total of 16 m^2) were excavated during an evaluation. An excavation and a survey were conducted during the second stage. During them, 1023 m^2 were excavated on the plot's boundaries, 49.5 m^2 at the sites where an underground power line was laid beyond its boundaries, and 24.35 m^2 were surveyed on the plot along with an additional 9.6 m^2 at the sites where the water lines were renovated. During them, under a 19th–20th-century cultural layer, a 17th-century layer, which was up to 50 cm thick and had survived fragmentally, was found from a depth of 0.8–1.4 m; under it lay natural soil. The storage pits dug into natural soil date to the 16th–20th centuries (Fig. 1). The remains of a 17th-century masonry building were unearthed in the S part (Fig. 2). The remains of a 3rd–6th-century cemetery were discovered in the SW part; one burial was excavated (Fig. 3) (^{14}C dated to 241–381 ad) and finds from disturbed burials were collected (Fig. 4).

Agnė Vaitkuvienė,
Olegas Fediajevas

Subačiaus gatvė 19, 21

2016 m. KPIP atliko žvalgomuosius tyrimus ir žvalgymus Vilniuje, Subačiaus g. 19, 21 inžinerinių tinklų įrengimo vietose. Komunikacijos buvo klojamos iki naujai pastatyto namo Subačiaus g. 19. Čia 2014 m. vadovaujant archeologui R. Žukovskiui atlikti detalieji tyrimai, ištirtas 1284 m^2 dydžio plotas. Tuomet buvo atkasti kelių pastatų pamatai, įvairaus laikotarpio grindinių fragmentai, ūkinės duobės, surinkta daugiau kaip 2000 XVI–XIX a. radinių, taip pat rastas XIX–XX a. auksinių monetų lobis. Fiksuotas nuo 1,4 iki 5,6 m storio XVI–XX a. kultūrinis sluoksnis (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 480–488). 2016 m. šiluminė trasa paklota pastato Subačiaus g. 21 kieme ir pačioje Subačiaus gatvėje. Trasa laužtinės formos, jos atkarpos iki kampų pavadintos T1–5. Ties T3 ir T4 sankirta buvo iškastas 2,5x1 m dydžio šurfas 1, T5 vietoje – 3x1 m dydžio šurfas 2. Vandentiekio, kanalizacijos, ryšių kabelio įvadai į pastatą įrengti iš Subačiaus gatvės ir jiems tirtas plotas pavadintas T6. Ryšio kabelio trasa įvardyta T7 (1 pav.). Iš viso žvalgomaisiais tyrimais ištirtas 5,5 m^2 dydžio plotas, žvalgyta 167,5 m^2 dydžio teritorija. Tiek šurfuose, tiek trasų vietose fiksuotas 0,6–1,5 m, duobėse – iki 2,2 m storio kultūrinis sluoksnis su pavieniais XVII–XIX a. radiniais. Sluoksnis perkastas XX a. niveliuojant mokymo centro kiemo paviršių bei įrengiant įvairias komunikacijas. Maišytame grunte surinkta daugiau kaip 300 įvairių radinių, iš jų registruoti 73. Ypatiesiems radiniams priskirti 2 žalvariniai kapšelių apkalėliai, kryžinis ir atvaro trikampis, datuoti XVII a. pradžia, XVII a. žalvarinė profiliuota